

CZU [050:244]

**SCURT ISTORIC AL BULETINULUI EPISCOPIEI CETĂȚII ALBE-ISMAIL
(1924-1940) (1941-1944)**

*BRIEF HISTORY OF THE THE „BULLETIN OF THE ALBA FORTRESS-ISMAIL EPISCOPATE”
(1924-1940) (1941-1944)*

Preot Vasile Secrieru

Abstract: *In this article is given a short history of the Bulletin of the Alba Fortress-Ismail Episcopate. The Magazine of our Diocese the Bulletin of the Alba Fortress-Ismail Episcopate is printed at the Diocesan Printing House and appears once a month. In this magazine are published various dispositions, circulars, the movement in the clergy of the diocese - this in the official part, and in the unofficial part are published scientific, national, religious and cultural articles, various news from the diocese and elsewhere and bibliographies.*

Keywords: *magazine, Diocesan bulletins, Bishop, priest*

*„Libertatea presei nu este numai libertatea de a scrie tot ce gândești,
ci și libertatea de a citi tot ce se scrie”
Clemenceau*

În anul 1924, după înființarea celor 2 eparhii noi: Hotinului și Cetății Albe-Ismail din Basarabia (pe lângă Arhiepiscopia Chișinăului, deja existentă), au apărut buletinele eparhiale oficiale - „Episcopia Hotinului”, cu apariție bilunară, și „Buletinul Episcopiei Cetății Albe - Ismail”, apărea lunar. Aceste buletine conțineau două părți: Partea oficială, care cuprindea circularele și ordonanțele administrative, și Partea neoficială, care păstrau structura revistei *Luminătorul* de la Chișinău, adaptându-se la realitățile fiecărei eparhii¹.

Buletinul vedea lumina tiparului în orașul Ismail, fără să cunoaștem prețul și tipografia. Date privind numerele 2-4, 6-11 și 13-14 a anului 1924, au fost culese din Catalogul alfabetic de control al periodicelor din Biblioteca Institutului Teologic de pe lângă Mitropolia Sibiului, unde se găsește și numărul cu care publicația continua să apară în anul 1925; și din Catalogul alfabetic de control al periodicelor din Biblioteca Patriarhiei Ortodoxe Române din București; alte informații au fost luate din numărul 2 (noiembrie) și numărul 3 (decembrie) 1941, cum și din numerele nedatate, apărute în anul 1942².

Publicația apărea lunar, avându-l ca redactor pe protoiereul George Jurebiță, de la 1 martie 1925 până la numărul 9 din anul 1932, iar începând cu numărul 10 (1932), protoiereul Mihail Madan³.

Buletinul cuprindea partea oficială, apoi articole semnate de către preoții: M. Madan, Z. Rusu (poezii), V. Trofim, D. Pasencu, A. Silvestrovici, N. Roșca, D. Gugoasă, D. Stoenescu, diaconii: I. Beladanu și P. Berezescu⁴.

Darea de seamă despre activitatea culturală și misionară, prezentată de către

consilierul referent cultural preot Mihail Madan, în cadrul Adunării eparhiale a Episcopiei Cetății Albe-Ismail, sesiunea ordinară din 23 mai 1943, atunci, când această eparhie era condusă de către, vrednicul de pomenire, Episcopul Policarp Morușca al Americii, ne oferă informații interesante, prețioase și despre publicația eparhiei: „Revista Eparhiei noastre *Buletinul Episcopiei Cetății Albe-Ismail*, se tipărește la Tipografia Eparhială și apare o dată pe lună. În această revistă se publică diferite dispozițiuni, circulare, mișcarea în clerul eparhiei – aceasta în partea oficială, iar în partea neoficială se publică articole cu caracter științific, național, religios și cultural, diferite știri din eparhie și din alte părți și bibliografiile.

În timp de 20 ani, de când apare această revistă, ea a lăsat în urma sa o adâncă brazdă de lumină, atât prin sufletul pus la temelie, cât și prin cuprinsul variat și interesant, pe care l-a avut totdeauna”.

A fost recunoscută de presă ca una din cele mai bune publicații de acest gen din Țară. Revista apărea sub conducerea comitetului de redacție, compus din:

Preot consilier iconom stavrofor Mihail Madan – președinte

Protodiacon Ioan Beladanu – redactor

Dactilograf și expeditor – D. Bogdan.

Grija permanentă a comitetului de conducere a buletinului „a fost și este de a face publicația noastră modestă vatră de lumină și căldură, în care să se dezbată problemele de actualitate de cel mai felurit caracter care ar putea interesa Biserica și clerul, grupând în jurul său toate năzuințele și nobile, avânturile și gândurile de mai bine ale clericilor din eparhia noastră”.

Buletinul avea un tiraj de 400 exemplare, care se trimiteau parohiilor din eparhie, membrilor Adunării Eparhiale, episcopiiilor și altor instituții⁵.

Trebuie de menționat faptul, că, pe lângă Buletinul eparhial, în luna iunie 1942, a apărut, cu binecuvântarea și sub îndrumarea neobositului ierarh, Episcopul Policarp Morușca al Cetății Albe-Ismail, fost al Americii, foaia de zidire sufletească pentru popor *Cuvântul Adevărului*. Această foaie avea drept scop „să vină în ajutor activității pastorale și misionare a clerului și tuturor organizațiilor culturale, creștine și românești”⁶.

Articolele de fond, în fiecare număr, sunt scrise de către Episcopul Policarp Morușca. Redactorii foaiei erau inspectorii misionari Iacob Petrovan și Mihai Sberea. Ziarul a fost sprijinit de toți clericii, care „cu avânt și cu dragoste, au colaborat la această foaie pentru luminarea poporului”. Iar poporul a primit „această hrană sufletească cu mare bucurie, subscriind abonamente”. Foaia apărea în 7 000 exemplare, având 5 360 abonați cu plată, restul se distribuia gratuit, în scop de propagandă misionară. Din partea Episcopului Policarp „s-au trimis arhieresti binecuvântări clericilor care au colaborat la această revistă, precum și celor care au depus stăruință pentru ca foaia să fie răspândită cât mai mult în mijlocul poporului”⁷.

În colecția bibliotecii Muzeului de Istorie din municipiul Cahul, se păstrează peste 20 de numere ale *Buletinului Cetății Albe – Ismail*, perioada 1929-1941. Aceste publicații, care se află într-o stare fizică bună și care pot fi consultate de către toți doritorii, constituie o sursă importantă de informații pentru toți cei interesați și pasionați de istoricul și activitatea Episcopiei Cetății Albe – Ismail, îndeosebi, pentru cei ce scriu monografiile ale bisericilor și mănăstirilor din cuprinsul Basarabiei de Sud. Buletinul reprezintă un câmp de cercetare nu numai pentru istorici, teologi, dar și pentru filologi, bibliografi, juriști, etnologi și sociologi.

Din numărul 4 (aprilie 1933, anul X) al buletinului, aflăm că Abonamentul este de 150 lei anual, Redacția și Administrația la Sf. Episcopie în Ismail, apare odată pe lună la Tipografia „CENTRALA” Ismail. PARTEA OFICIALĂ: 1. Copie de pe adresa Sf. Sinod Nr. 397/933, privitoare la predarea învățământului religios în școala primară de către preoți. 2. Controlul învățământului religios în școlile primare. 3. Copie de pe adresa Sf. Sinod Nr. 379/933, privitoare la atitudinea ce trebuie să aibă preoții față de cei ce se incinerează. 4. Circulara Nr. 2803/933, privitoare la timbrarea actelor justificative. 5. Ranguri onorifice. 6. Mișcarea în clerul Eparhiei. PARTEA NEOFICIALĂ: 7. Dezvoltarea operei de binefacere sub patronajul Bisericii ca un mijloc puternic în lupta contra răstăcirilor religioase – de Prot. N. Grișcov. 8. Izbânda Altarului Sfânt – de Preot M. Ispasov. 9. De pe câmpul misionar al Sf. Biserici a lui Hristos – de Preot Zaharia Rusu. 10. Serbarea patronului Seminarului Teologic „Melhisedec Episcopul” din Ismail. 11. Necrolog. 12. Conferința publică a D-lui Profesor Universitar Constantin N. Tomescu. 13. Conferințele religioase pentru popor⁸.

Este interesant să urmărim și *Cuprinsul* Buletinului Episcopiei Cetății Albe – Ismail, numărul 8 (august) din anul 1942, în care observăm frământările acelor timpuri grele pentru tot Neamul nostru românesc. PARTEA OFICIALĂ: 1. Apelul D-lui Mareșal către agricultori. 2. Circulara Nr. 6.606 cu privire la regimul mormintelor. 3. Circulara Nr. 6.175 în chestiunea autorizațiilor de trecerea Nistrului. 4. Circulara Nr. 4.439, pentru declararea bunurilor, proprietatea statului. 5. Circulara Nr. 7.006, în chestiunea salarizării clericilor noi numiți. 6. Circulara Nr. 7.269, pentru Ziua Marinei. 7. Circulara Nr. 7.277: desființarea unor Asociații religioase. 8. Valabilitatea actelor încheiate sub sovietici. 9. Înștiințare despre deschiderea Școlii de cântăreți. 10. Mișcarea în clerul eparhiei. 11. Informațiuni. PARTEA NEOFICIALĂ: 1. Temeiuri de viață nouă – Pr. N. Tomoiță. 2. Despre Rugăciune – Pr. C. Mureșan. 3. „Cruci de lemn” ... (poezie) – Alex. Beladanu – student București. 4. Apostolatul pildei bune – Pr. I. Petrovan. 5. Rânduri de pe front (poezie) – Pr. N. Roșca. 6. Amintiri din războiul actual – Pr. A. Silvestrovici. 7. Conferințe duminicale – Protod. I. Beladanu. 8. „Să stăm bine, să stăm cu frică”. Recenzie – Pr. D. Stoenescu⁹.

Astfel, în zilele noastre, este necesar ca fiecare localitate, fie urbană sau rurală, să aibă scrisă o monografie (inclusiv despre Biserică și Școală). Nu putem afirma că avem cunoștința de istoria națională dacă neglijăm istoria locală. Fără cunoașterea temeinică a istoriei strămoșilor noștri, suntem puși sub semnul dispariției de pe arena civilizațiilor. Istoria trebuie să fie Cartea de căpătâi a unei Națiuni. Ilustrul prozator francez Victor Hugo afirma că „Trecutul este o parte din noi înșine, cea mai importantă poate. Valul care ne poartă seva, care ne dă viață, ne vine din trecut. Ce-ar fi fluviul fără izvor? Ce-ar fi un popor fără trecutul său?”. Iar istoricul Nicolae Iorga spunea că „Nu există disciplină prin care să ne facem mai sociabili, mai altruști, mai iubitori de om și de viață în afară de istorie”.

La sudul Basarabiei, tot la Ismail, în perioada interbelică, a apărut și revista *Luceafărul*, publicație a Seminarului Teologic Ortodox „Melhisedec Episcopul”¹⁰.

Putem concluziona faptul că, în Basarabia dintre cele două războaie mondiale, a circulat o presă bisericească cu un nivel înalt academic și calitativ, care putea concura destoinic cu publicațiile religioase din celelalte provincii ale României Mari.

În prezent, venim cu ideea reeditării tuturor numerelor *Buletinului Episcopiei Cetății Albe – Ismail* și reluarea tipăririi acestuia de către Episcopia Basarabiei de Sud, sufragană Mitropoliei Basarabiei, cu centrul eparhial în orașul Cahul. Sfânta Episcopie

a Basarabiei de Sud este succesoarea de drept istoric și canonic a fostei Episcopii a Cetății Albe – Ismail. Ea face parte din sânul Bisericii noastre strămoșești, fiind sub ascultarea Patriarhiei Ortodoxe Române.

Note:

1. GROSSU, Silvia. Presa din Basarabia în contextul sociocultural al anilor 1906-1944. Chișinău : Ed. „Tehnica-INFO”, 2003, p. 123.
2. Publicațiile periodicele românești (ziare, gazete, reviste) : Catalog alfabetic: 1919-1924. București : Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1987, t. III, p. 121.
3. Presa Basarabeană de la începuturi până în anul 1957. Catalog. Chișinău : Ed. EPIGRAF, 2002, p. 106.
4. Revista Biserica basarabeană. Bălți. 1942, anul 1, nr. 4, iul.-sept., pp. 234-235.
5. Mărturisirea înaintea mării încercări : Conferințele preoțești din Episcopia Cetății Albe-Ismail (iulie 1944). Ed. George ENACHE, Valentin Minodor IORDAN, Alin Marius SAVIN. Chișinău : [S.n.], 2018, p. 77.
6. Ibidem, pp. 77.
7. Ibidem, p. 78.
8. Buletinul Episcopiei Cetății Albe – Ismail. Ismail : Tipografia CENTRALA, 1933, anul X, nr. 4 (aprilie) .
9. Buletinul Episcopiei Cetății Albe – Ismail. Ismail : Tipografia CENTRALA, 1942, anul XIX, nr. 8 (august) Revista *Basarabia*. Chișinău. 1933, nr. 2, p. 155.

